

Interpelacja 14/2019

W sprawie : Naruszenia zakazu agitacji partyjnej i politycznej na terenie Europejskiego Centrum Solidarności.

- **Karol Guzikiewicz**

INTERPELACJA

Dotyczy: Naruszenia zakazu agitacji partyjnej i politycznej na terenie Europejskiego Centrum Solidarności.

Na podstawie art. 23 pkt. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa pomorskiego oraz §13 statutu województwa pomorskiego i § 23 regulaminu pracy Sejmiku Województwa Pomorskiego, składam interpelację dotyczącą naruszenia regulaminu zwiedzania ECS oraz niewłaściwego zachowania Dyrektora Basila Kerskiego.

Z przykrością trzeba stwierdzić, że ECS czynnie uczestniczy w politycznym sporze. W tym kontekście trzeba też przywołać bulwersujące ekscesy z zakłócaniem ubiegłorocznych obchodów rocznicy podpisania porozumień sierpniowych przez KOD z terenu muzeum w kierunku osób składających kwiaty w tym Prezydenta RP Andrzeja Dudy, Arcybiskupa Sławoja Leszka Głódzia, wielu delegacji krajowych i zagranicznych.

To w mojej ocenie zaprzeczenie idei, która legła u podstaw powołania ECS.

Ostatnia konferencja prasowa w dniu 2 lutego 2019 na terenie ECS , w której uczestniczyli niektórzy członkowie Rady, potwierdzają moje zastrzeżenia, ponieważ podczas tego wydarzenia kolejny raz doszło do naruszenia zakazu agitacji partyjnej i politycznej na terenie muzeum.

Zakaz takiej agitacji wynika wprost z regulaminu zwiedzania ECS, który obowiązuje wszystkie osoby znajdujące się w budynku (§ 8 ust. 1 „Zwiedzającym, znajdującym się na terenie ECS zakazuje się wszelkich zachowań niebezpiecznych dla innych zwiedzających i wyposażenia. W szczególności odwiedzający ECS zabrania się prowadzenia działalności reklamowej lub agitacji politycznych).

Poniżej prezentuję konkretne przykłady wypowiedzi uczestników konferencji.

- Władysław Frasyniuk; *propozycja przedstawiona Radzie jest obraźliwa nie tylko z powodu tego, że proponuje nam się współudział w łamaniu prawa polskiego i statutu naszej organizacji, ale jest obraźliwa, bo nawraca do tradycji partii bolszewickich...)* jeśli mogę państwa prosić wszyscy wymówmy teraz to słowo: Zwyciężymy!
- Bogdan Lis: *cieszę się, że ministrowie PiS-u podejmują tak nieprzemyślane decyzje bo dzięki temu społeczeństwo się mobilizuje, organizuje i jest szansa na to, że jesienią*

przegra wybory i że odbijemy Państwo PiS.

- Bogdan Borusewicz: *rząd nam jest niepotrzebny, ten rząd.*

Pan Dyrektor Basil Kerski nie tylko tym wypowiedziom się przypatrywał, ale i zabrał głos.

Wcześniej bo 1 lutego br. udzielił wywiadu dla OKO.press, w którym stwierdził:

(...) zdecydowana większość liderów, bohaterów Solidarności krytycznie odnosi się do dzisiejszej władzy.

Z kolei w programie TVN24 „Wstajesz i wiesz” powiedział Pan Dyr. Basil Kerski, że: *październikowa decyzja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o obcięciu dotacji dla Europejskiego Centrum Solidarności była (...) aktem braku patriotyzmu i braku lojalności wobec narodowej instytucji.*

W związku z powyższym za pośrednictwem Zarządu Województwa Pomorskiego w formie interpelacji zadaję pytania dla Dyr. Basila Kerskiego, który był obecny w czasie przytaczanej konferencji, w celu wyjaśnienia zarzutów:

1. Jak Pan Dyr. Basil Kerski ustosunkowuje się do przedstawionych powyżej wypowiedzi członków Rady ECS? Czy uważa, że są zgodne z zasadami, które obowiązują na terenie ECS?
2. Dlaczego nie zareagował Pan Dyr. Basil Kerski na polityczne wypowiedzi uczestników konferencji i nie wezwał ich do przestrzegania prawa obowiązującego na terenie kierowanej instytucji kultury?
3. Czy Regulamin Zwiedzania ECS został przyjęty w czasie trwania kadencji Pana Dyr. Basila Kerskiego?
4. Czy Pan Dyr. Basil Kerski uważa, że zaprezentowane powyżej wypowiedzi są zgodne z zasadą apolityczności i neutralności politycznej instytucji kultury? Czy zdaniem Pana Dyr. Basila Kerskiego są to normalne standardy funkcjonowania instytucji kultury?
5. Czy Pan Dyr. Basil Kerski wziął pod uwagę możliwość, że w tamtym czasie wśród osób zwiedzających ECS mogły znajdować się osoby o odmiennym niż prezentowane na wspomnianej konferencji poglądach politycznych? Czy nie było krzywdzące dla tych osób zmuszanie ich do uczestnictwa w wydarzeniu przypominającym wiec partyjno-polityczny o charakterze agitacyjnym, który odbył się w publicznej instytucji?
6. Czy zdaniem Pana Dyr. Basila Kerskiego dobrym standardem jest publiczne prezentowanie osobistych poglądów politycznych przez Dyrektora instytucji kultury? Czy Pan Dyr. Basil Kerski wziął pod uwagę fakt, że wśród widzów i czytelników znajdowały się osoby, które chętnie odwiedzają ECS, ale mają odmienne poglądy polityczne? Czy Pan Dyr. Basil Kerski pomyślał, że swoimi wypowiedziami, a chodźmy i obecnością w tym wiecu upolitycznia ECS i stwarza w odbiorcach przekonanie, że instytucja ta jest przeznaczona wyłącznie dla osób o jednostronnych poglądach politycznych?
7. Jak w kontekście wypowiedzi Pana Dyr. Basila Kerskiego ocenia on własne zachowanie pod kątem przyjętego w kulturze europejskiej zwyczaju, że nie należy publicznie krytykować własnego zwierzchnika (w tym wypadku współorganizatora ECS)?

Ponadto NSZZ „Solidarność” jako związek nie ma najmniejszego wpływu na kluczowe decyzje dotyczące funkcjonowania ECS, i że jest to jeden z głównych powodów braku zgody na wykorzystanie logo Związku, nieprzekazania archiwów i nie nawiązania bliższej instytucjonalnej współpracy z Centrum.

Patrząc na inne tego typu instytucje jak np. Wrocławskie Centrum Historii Zajezdźni czy Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, gdzie mimo różnic udaje się łączyć a nie dzielić, nie widzę takiej woli w Gdańsku. Ale w takiej formule finansowania, trybie podejmowania decyzji i przy obecnym kierownictwie w mojej ocenie nie ma najmniejszych szans, aby to zmienić.

Dlatego NSZZ „Solidarność” nie widząc zasadności dalszego funkcjonowania jego przedstawicieli w Radzie ECS i w Radzie Historycznej ECS, postanawia zawiesić udział w ich pracach do czasu rozwiązania sporu.

Przypominam Panu Marszałkowi, że Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” powstał w sierpniu 1980 roku i nieprzerwanie funkcjonuje do dnia dzisiejszego. Jest jedynym depozytariuszem, kontynuatorem i właścicielem swojego dziedzictwa, którego materialnym wyrazem jest miejsce narodzin „Solidarności” - historyczna Sala BHP Stoczni Gdańskiej, a duchowym - Bazylika Świętej Brygidy w Gdańsku.

Moje stanowiska wygłaszane publicznie zostało potwierdzone, gdyż obradujący w Warszawie przewodniczący wszystkich zarządów regionów i sekretariatów branżowych Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” uznało spór toczący się wokół finansowania Europejskiego Centrum Solidarności za element prowadzonej przez obecną opozycję kampanii wyborczej i jest kolejnym dowodem na upolitycznienie tej instytucji, co zostało potwierdzone w liście Przewodniczącego NSZZ „Solidarność” Piotra Dudy.

To nie są jedyne problemy związane z funkcjonowaniem ECS. Pan Dyr. Basil Kerski w czasie organizowania muzeum, mimo prośb NSZZ „Solidarność” w Stoczni Gdańskiej nie przyjął do pracy ani jednego zwalnianego stocznio-wca, mającego odpowiednie kwalifikacje. Do dnia dzisiejszego w muzeum poświęconym Solidarności, nie ma formalnie Związku Zawodowego „Solidarność”, ponieważ pracownicy których znamy czują się zastraszeni. Brak związku zawodowego powoduje, iż niejasne są zasady regulaminu płacowego czy socjalnego przez co pracownicy czują się dyskryminowani.

Na koniec chciałbym podziękować Panu Marszałkowi za odpowiedź na interpelację z dnia 01.02.2019, w której przyznaję Panu rację, iż była możliwość dodatkowej dotacji przedmiotowej w wysokości 200 tys. zł. Przyjmuję to wyjaśnienie mimo, że w naszym budżecie w rozdziale 92114 nie ma wyszczególnienia, że środki te mają być przeznaczone dla ECS na podstawie obowiązującej umowy z dnia 28 listopada 2007. Proszę, aby skarbnik w przyszłych poprawkach do budżetu naniósł czytelny opis dla tej pozycji.

Ponadto nie musi mi Pan uświadamiać, kto jest założycielem ECS, ponieważ poprzez Fundację Centrum Solidarności, Organizacja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” jest również założycielem ECS, której jestem przedstawicielem.

Naszym wspólnym celem powinno być rozwiązanie konfliktu, co jako Radny Sejmiku zapoczątkowałem w debacie w Radiu Gdańsk z wieloletnim Radnym Gdańska z Platformy Obywatelskiej z Panem Bogdanem Oleszkiem.

Mam nadzieję, że obchody 4 czerwca 2019 nie będą powodem do dalszej eskalacji konfliktów. NSZZ „Solidarność” planuje w dniu 3 czerwca w Sali BHP obchody upamiętniające I Pielgrzymkę Jana Pawła II do Polski a w dniu 4 czerwca 2019 planujemy uroczyste posiedzenie Zarządu Regionu Gdańskiego w Sali BHP. Planujemy też składanie kwiatów z bohaterami Solidarności zrzeszonymi z Stowarzyszeniem Godność oraz z młodzieżą z pomorskich szkół.

Mam nadzieję, że Pan Marszałek wobec wcześniejszej deklaracji ponownie rozpatrzy wraz z Zarządem przyznanie bezpłatnych biletów PKM dla osób represjonowanych z przyczyn politycznych.

Odpowiadając na Pana interpelację z dnia 14 lutego 2019 r. w sprawie naruszenia agitacji partyjnej i politycznej na terenie Europejskiego Centrum Solidarności, informuję, co następuje.

Na wstępie chciałbym przypomnieć, iż zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 913 ze zm.) instytucja interpelacji powinna dotyczyć spraw o istotnym znaczeniu dla województwa. W treści złożonej interpelacji przywołuje Pan dane kontaktowe Organizacji Międzyzakładowej NSZZ „Solidarność” w Stoczni Gdańskiej. Należy podkreślić, że uzyskując mandat radnego obowiązany jest Pan kierować się dobrem wspólnoty samorządowej województwa, a nie wyłącznie interesem konkretnej organizacji związkowej czy partii politycznej. Forma i treść Pańskiej interpelacji sugeruje, że nie występuje Pan jako Radny Województwa tylko jako przedstawiciel związku zawodowego.

Należy wskazać, iż Pańska interpelacja jest w dużej części powieleniem treści pisma z dnia 4 lutego 2019 r. Pana Jarosława Sellina - Sekretarza Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego skierowanego do Pana Basila Kerskiego – Dyrektora Europejskiego Centrum Solidarności (ECS). Dlatego też w załączeniu przekazuję udzieloną w tym zakresie odpowiedź Pana Basila Kerskiego z dnia 15 lutego 2019 r.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego agitacji politycznej w ECS informuję, że stanowisko Rady ECS podjęte podczas posiedzenia w dniu 2 lutego 2019 r. zostało przedstawione na konferencji prasowej zorganizowanej w przestrzeni ogólnodostępnej ECS.

Powyższe zdarzenie było zgodne z działalnością statutową, dla której Rada ECS została powołana. Warto pamiętać, iż jednym z zadań Rady ECS jest opiniowanie realizacji celów działalności ECS. Członkowie Rady korzystają, jak pozostali obywatele, z konstytucyjnej wolności wyrażania poglądów. W związku z tym brak jest podstaw do formułowania przez Pana zarzutu prowadzenia agitacji politycznej na terenie ECS. W tym miejscu chciałbym Panu wskazać przykład takiej agitacji, która miała miejsce w zeszłym roku podczas spotkania Obozu Narodowo-Radykalnego zorganizowanego w Sali BHP należącej do NSZZ „Solidarność”.

W interpelacji przywołał Pan również treść Regulaminu zwiedzania ECS. Jak sama nazwa wskazuje dotyczy on zwiedzających. Zawiera on regulacje organizacyjne oraz zasady bezpieczeństwa obowiązujące gości odwiedzających ECS. Nie odnosi się natomiast do członków statutowych organów ECS, którzy działają w oparciu o zapisy Statutu i Regulaminu Rady ECS.

Odnosnie informacji zamieszczonej w Pana interpelacji dotyczącej rzekomego „zastraszania” i „dyskryminowania” pracowników ECS oraz niejasnych zasad regulaminu płacowego oraz socjalnego, Dyrektor ECS wyjaśnił, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pracy w instytucji tej obowiązuje Regulamin pracy wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 12/2012 z dnia 24 lutego 2012 r. oraz Regulamin wynagradzania ustanowiony na mocy zarządzenia nr 24/2012 z dnia 11 lipca 2012 r.

Ponadto Dyrektor Basil Kerski poinformował, że obecnie, w związku z koniecznością dostosowania regulacji wewnętrznych do obowiązujących przepisów prawa, trwają prace nad aktualizacją wyżej wymienionych dokumentów. W prace te zaangażowani są wszyscy pracownicy ECS, którzy wzięli udział w warsztatach z prawnikiem, socjologiem i psychologiem. Co więcej, Dyrektor ECS stwierdził, że do tej pory żaden z pracowników instytucji nie zgłosił jakiegokolwiek przypadku zastraszania lub dyskryminowania w jakimkolwiek aspekcie związanym z pracą w ECS. Nie otrzymał również żadnej informacji o takich zgłoszeniach ze strony właściwych organów publicznych. Dyrektor ECS zagwarantował także, że w pełni wywiązuje się z obowiązku zapewnienia pracownikom możliwości swobodnego zrzeszania się, jednakże do tej pory pracownicy ECS nie wyrazili chęci powołania jakiegokolwiek organizacji związkowej w tej instytucji. W związku z powyższym Pańskie stwierdzenie, że brak związku zawodowego powoduje niejasność zasad regulaminu płacowego i socjalnego, przez co pracownicy czują się dyskryminowani, jest zdecydowanym nadużyciem.

Podsumowując, informuję, że Samorząd Województwa Pomorskiego jako jeden z założycieli ECS wspierał tę instytucję kultury i nadal będzie to czynił w celu godnego upamiętniania oraz upowszechniania dziedzictwa i przesłania idei „Solidarności” stanowiących dobro wspólne wszystkich Polaków. Działania ECS ukierunkowane są właściwie, z zachowaniem najwyższych standardów, czego wyrazem jest przyznanie muzeum w 2016 r. prestiżowej Nagrody Muzealnej Rady Europy, pozytywnie oceniającej działalność Europejskiego Centrum Solidarności, którą odebrał osobiście w Strasburgu Dyrektor ECS wraz z Premierem Piotrem Glińskim.

Dodatkowo chciałbym nadmienić, że Samorząd Województwa Pomorskiego podtrzymuje stanowisko wyrażone we wcześniejszych odpowiedziach, zgodnie z którym działania w zakresie przyznania ulgi na przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego

dla osób powyżej 70 roku życia oraz dla osób posiadających status działacza opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowanej z powodów politycznych powinny być podjęte przez organy centralne oraz prawodawcze i prowadzić do unormowania tej kwestii w sposób systemowy i jednolity. Niemniej jednak podjęto czynności w celu ustalenia skutków finansowych dla budżetu Województwa w przypadku wdrożenia takiego rozwiązania.